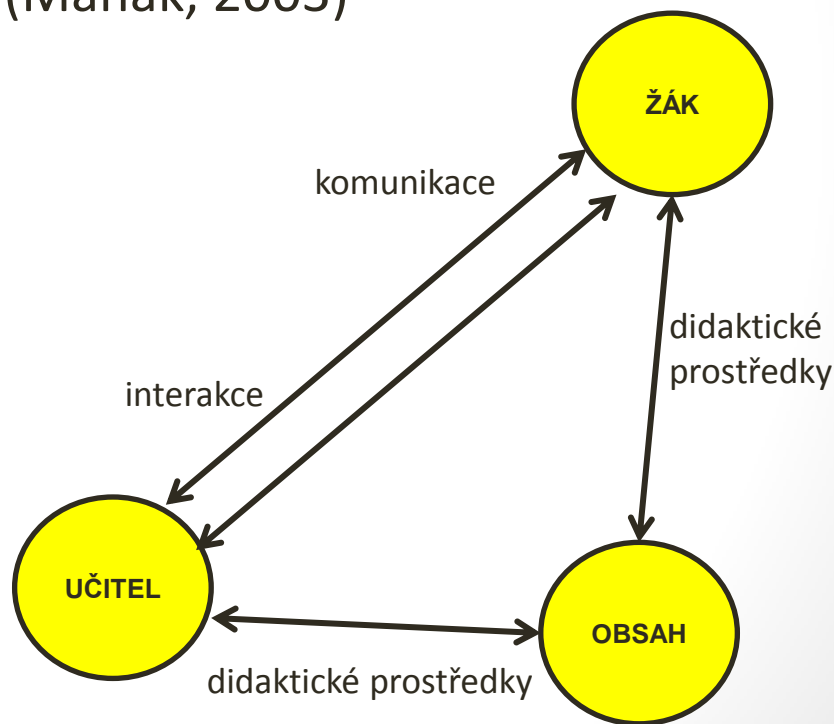
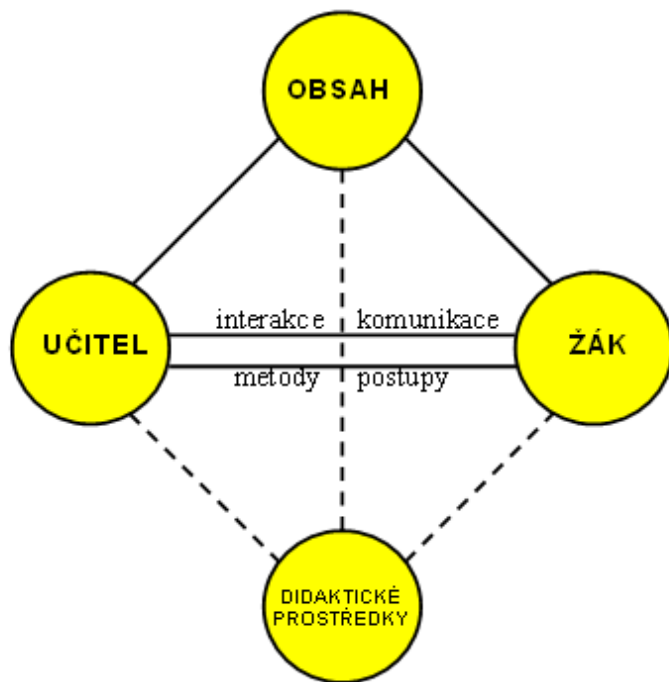

Didaktické prostředky a pomůcky

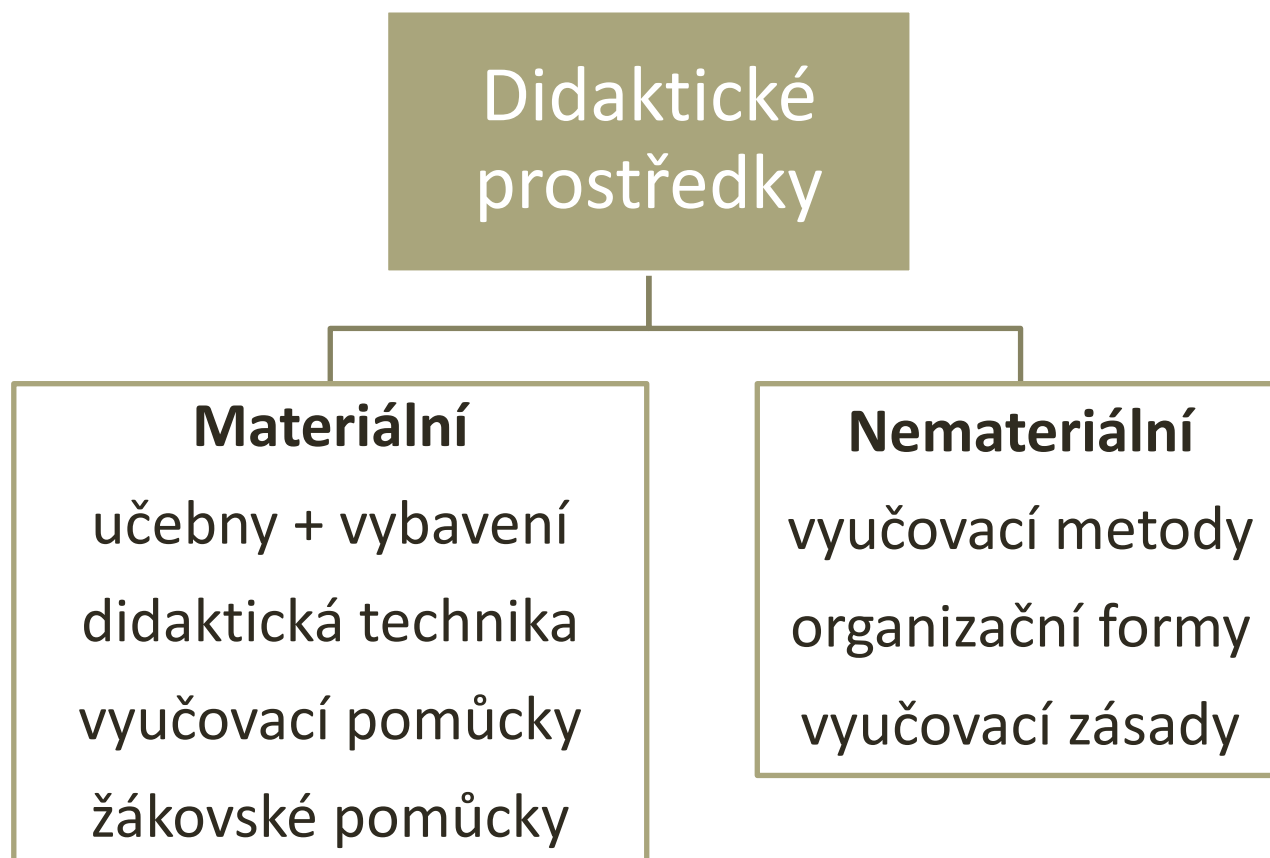
Definice

- „Předměty a jevy sloužící k dosažení vytyčených cílů. Prostředky v širokém smyslu zahrnují vše, co vede ke splnění výchovně vzdělávacích cílů. Zajišťují, podmiňují a zefektivňují průběh vyučovacího procesu.“ (Maňák, 2003)

Obrázek 1: Grafické znázornění výuky dle J. Maňáka

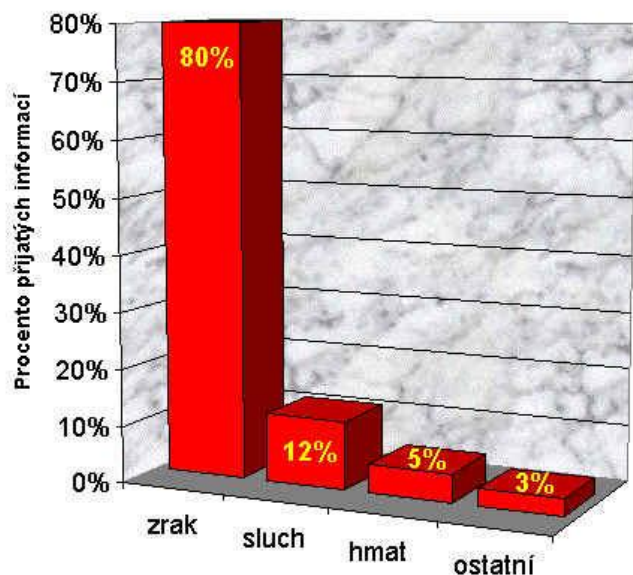
Rozdělení

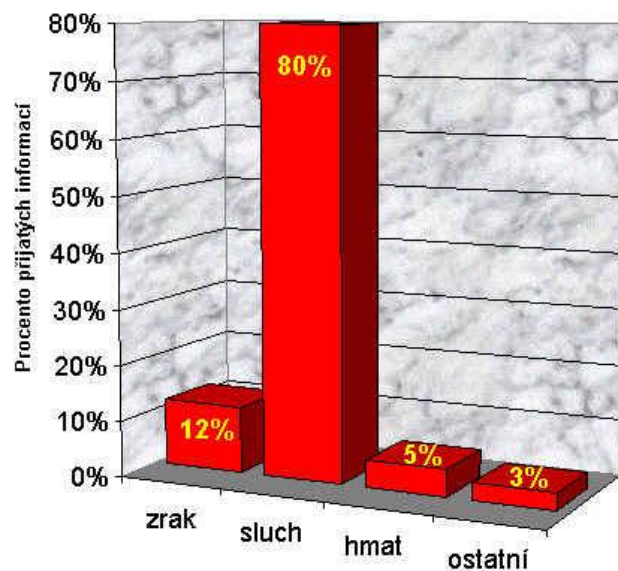
Didaktické pomůcky

*„Učební pomůcka je tradiční označení pro objekty, předměty zprostředkující nebo napodobující realitu, napomáhající větší názornosti nebo usnadňující výuku.“
(Průcha, 2003)*

Experimentálně získaný podíl smyslových receptorů na příjmu informací

Podíl smyslových receptorů na příjmu informací získaný analýzou tradičního vyučování

Materiální prostředky

1. Učební pomůcky

- svázány s obsahem výuky,
- učebnice, modely, školní obrazy, promítaná zobrazení, video i audio záznamy, výukové počítačové programy,

2. Metodické pomůcky

- použití učitelem,
- metodické příručky, literatura z oblasti pedagogiky, psychologie, apod.

3. Zařízení

- přístroje a zařízení (přímo se nevztahují k obsahu konkrétní výuky a nejsou využívány jako učební pomůcky)
- např. školní nábytek, nářadí, různé měřicí přístroje, laboratorní přístroje a jiné vybavení učeben.

Materiální prostředky

4. Didaktická technika

- velký význam, specifické možnosti a univerzální použití, dovoluje prezentaci učebních pomůcek
- videorekordéry, magnetofony, počítače, kamery, ale i např. tabule.

5. Školní potřeby

- sešity, štětce, rýsovací potřeby, atd.

6. Výukové prostory

- vnitřní či venkovní prostory sloužící k uskutečňování vyučovacího procesu
- učebny, laboratoř, přednáškové sály, dílny, ale také školní pozemky, hřiště, apod.

Kategorizace didaktické techniky

- **z vývojového hlediska**
 - reálné jevy a předměty, věrné zobrazení skutečnosti,
 - pozměněné zobrazení skutečnosti, znakové zobrazení skutečnosti.
- **podle funkce v procesu výuky**
 - motivačně stimulační, informačně expoziční,
 - procvičovací, aplikační, kontrolní.
- **z hlediska zprostředkování skutečnosti,**
 - reálné, pozměněné, znakové.
- **podle ovlivňovaných smyslů.**

Kategorizace didaktické techniky

„Didaktickou techniku můžeme rozdělovat do skupin dle různých hledisek. Jedním z nejjednodušších je dělení dle smyslů, na které technikou působíme.“ (Růžička, Růžičková, 1995)

- vizuální,
- auditivní,
- audiovizuální-prostředky výpočetní techniky, hypermédia,
- zpětnovazební systémy (řídící a hodnotící),
- pomocné technické prostředky,
 - (projekční plochy, speciální nábytek, stojany držáky apod.).

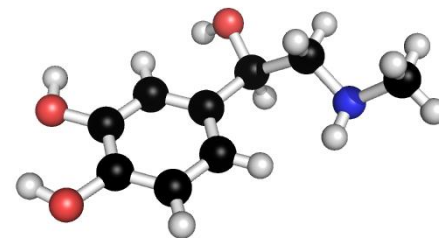
Didaktická technika

Hlavní funkcí didaktické techniky je její informačně expoziční účel.

- videorekordéry, DVD, BD,
- magnetofony, digitální přehrávání,
- počítače, 3D,
- hlasovací systémy,
- kamery, vizualizéry,
- interaktivní tabule,
- instrumentální technika.

Učební pomůcky

- **skutečné předměty**
 - přírodní, preparáty, výrobky, chemikálie,
- **modely**
 - statické, dynamické,
- **přístroje**
- **zobrazení**
 - obrazy a nákresy na tabuli, nástěnné obrazy, obrazové soubory, fotografie,
- **symbolická zobrazení**
 - schémata, grafy, diagramy, plány, mapy,
- **nosiče statických obrazů**
 - folie pro zpětný projektor, diafilmy, diapozitivy,

Učební pomůcky

- **nosiče dynamických obrazů a zvuku**
 - videopásy, filmy,
- **zvukové pomůcky**
 - hudební nástroje, CD, magnetofonové pásy; dotykové pomůcky: reliéfové obrazy, texty slepeckého písma,
- **nosiče počítačových programů**
 - diskety, CD, DVD, flash-disky atd.
- **literární pomůcky**
 - učebnice, sbírky úloh, čítanky, slovníky, encyklopedie, knihy, texty psané na tabuli aj. (Šimoník 2005)

POZOR

Použití techniky nesmí zastínit obsah!

Materiální prostředky mají výuku zjednodušovat a zefektivňovat!

„Časté a správné využívání materiálních didaktických prostředků ve vyučovacím procesu nutí učitele se na hodinu pečlivě připravovat, naplánovat každý krok, připravit včas materiály a práci s technikou vyzkoušet předem, aby jeho práce byla úspěšná musí ji správně organizovat.“ (Rambousek, 1989)